

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „A“ SKUNDO PRIEŠ PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2014-11-25 Nr. 4D-2013/2-1008
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2013-07-01 gavo uždarnosios akcinės bendrovės „A“ (toliau vadinama – pareiškėja; Bendrovė) 2013-06-28 skundą Nr. S/13-529, kurį pasirašė Bendrovės direktorius X, dėl Panevėžio miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų, pažeidžiant teisę gauti informaciją.

2. Bendrovė skunde nurodė:

2.1. 2013-02-15 raštu kreiptasi į Savivaldybės administraciją, prašant nedelsiant informuoti apie priimtus sprendimus dėl Savivaldybės Nuolatinėi statybos komisijai siųsto 2012-07-20 prašymo. Savivaldybės administracija 2013-05-15 informavo Bendrovę apie 2012-11-12 Nuolatinės statybos komisijos posėdyje priimtą sprendimą pritarti parengtam Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajam planui, nesuteikiant informacijos apie 2012-07-20 prašyme nurodytų pažeidimų pašalinimo svarstymą;

2.2. Savivaldybės administracijos direktorės Kristinos Vareikienės 2013-05-20 raštu paprašius pateikti informaciją į konkrečius klausimus dėl 2012-07-20 prašymo nagrinėjimo, iki 2013-07-01 atsakymas nebuvo pateiktas.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

3. Advokato B parengtu **2012-07-20** raštu Bendrovė kreipėsi į Savivaldybės Nuolatinę statybos komisiją, pažymėdama:

„Bendrovė nuosavybės teise valdo 0,3232 ha žemės sklypą, unikalus Nr. [...] ir pastatą–f, unikalus Nr. [...] (toliau – f), esančius adresu [...]. Nekilnojamojo turto registro išraše, nurodyta, kad pagrindinė tikslinė žemės sklypo paskirtis yra kita, jo naudojimo būdas – **komercinės paskirties objektu teritorijos**, o f naudojimo paskirtis – [...]. Turto nekilnojamojo registro išraše taip pat nurodyta, kad f yra įrašytas į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, o Žemės sklypas yra nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje (jų apsaugos zonoje), jokie kiti apribojimai ar specialiosios naudojimo sąlygos nenumatyti. C ir D nuosavybės teise priklauso po žemės sklypą, kurių unikalūs Nr. atitinkamai yra [...] ir [...]. Šių žemės sklypų nekilnojamojo turto registro išrašuose nurodoma, kad jų pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis yra kita, naudojimo būdas gyvenamosios teritorijos, naudojimo pobūdis – **mažaaukščių gyvenamųjų namų statybos**.”

Teritorija, kurioje visų Pareiškėjų žemės sklypai, nėra įsteigtas joks savivaldybės ar kultūrinis draustinis.

Šiuo metu **rengiamas Panevėžio miesto istorinės dalies (toliau – Istorinė miesto dalis) specialusis planas** (toliau – Specialusis planas) **pradėtas rengti nesilaikant teisės aktų, reglamentuojančių teritorijų planavimo procedūras**, t. y. neteisėtai, ir **šie pažeidimai nėra tinkamai pašalinti** (žr. pridedamos LR Seimo kontrolierių 2012-07-10 pažymos Nr. 4D-2012/4-111 33, 55, 57, 59, 64 ir kt. punktus).

UAB „A“, C ir D (toliau – Pareiškėjai) **pateikė Savivaldybei 2012-06-27 pasiūlymą dėl specialiojo planavimo, prašydami pašalinti specialiojo planavimo procedūrinius pažeidimus** ir teritorijoje, kurioje yra Pareiškėjams priklausantys Žemės sklypai ir Specialiajame plane **nustatyti šių objektų nuosavybės dokumentuose numatytą paskirtį**. 2012-07-02 atliktos specialiojo plano viešojo svarstymo su visuomene procedūros, tačiau į Pareiškėjų raštu ir žodžiu pateiktus pasiūlymus be jokių aiškių priežasčių buvo neatsižvelgta ir **planavimo organizatoriai, toliau neteisėtai vykdydami specialųjį planavimą, pateikė Nuolatinei statybų komisijai derinti nepakeistą Specialųjį planą**.

Šiuo kreipiamės į Nuolatinę statybų komisiją, atkreipdami dėmesį į specialiuoju planavimu padarytus procedūrinius ir nuosavybės teisės pažeidimus bei **prašome nederinti ir nepritarti pateiktiems specialiojo planavimo dokumentams**.

1. Dėl Specialiojo planavimo procedūrų neteisėtumo

Pagal Specialųjį planą, Pareiškėjų Žemės sklypai į galiojančiame Bendrajame plane nurodytas Istorinės miesto dalies ribas nepateko, todėl ši teritorija rengiant Specialųjį planą negalėjo būti planuojama. Vis dėlto, pagal Panevėžio miesto Specialiojo plano koncepciją, patvirtintą Savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-08-31 įsakymu Nr. A-873, teritorija, kurioje yra Žemės sklypai, taip pat buvo suplanuota. Koncepcijoje nurodyta, kad šioje teritorijoje bus taikomas reliktinio agrarinio kraštovaizdžio su išlikusiais vėjo malūnais režimas (T7), numatoma, jog šiame kvartale nebūtų planuojama **jokia nauja statyba** bei esamų statinių rekonstrukcija, kurios tikslas būtų plėsti užstatymo plotą ar aukštį.

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 2 punktą numato, kad „Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį teritorijų planavimą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius – rajono lygio kultūros paveldo tinklų schemų ir kitų tipų specialiųjų planų, **kai savivaldybė skelbia ar jau paskelbė saugomais** kultūros paveldo objektus ir steigia ar jau įsteigė kultūrinius draustinius, rengimą“, tačiau Savivaldybė nesilaikė šio įstatymo nustatyto imperatyvo ir Specialaus plano koncepciją patvirtino, nors nebuvo priimtas joks sprendimas dėl Istorinės miesto dalies paskelbimo saugoma, t. y. specialiojo plano koncepcija patvirtinta be teisinio pagrindo ir neteisėtai išplėtus Istorinės miesto dalies ribas taip, kad jos apima ir Pareiškėjų Žemės sklypus.

Aplinkybę, kad Savivaldybė specialųjį planavimą pradėjo neteisėtai ir rengė Specialųjį planą nesant jam jokio teisinio pagrindo, patvirtino ir Kultūros paveldo departamentas, ir Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija), ir LR Seimo kontrolierius, kurie nurodė, kad Savivaldybė, pradėdama specialųjį planavimą, nepriėmė sprendimo dėl Istorinės miesto dalies paskelbimo saugomu objektu, neįsteigė draustinio, taip pat rengia Specialųjį planą neturėdama planavimo sąlygų, kurias išduoda Kultūros paveldo departamentas, taip pažeisdama Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisykles, patvirtintas Kultūros ministro ir Aplinkos ministro 2005-06-23 bendru įsakymu Nr. IV-261/D1-322, LR saugomų teritorijų įstatymo 23 str.6 d., nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 10 str. 3 d., LR vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 33 p., Savivaldybių draustinių steigimo ir gamtos paveldo objektų skelbimo tvarkos aprašo, patvirtinto LR Vyriausybės 2006-01-19 nutarimu Nr. 56 ir kitų teisės aktų nuostatas. Inspekcija taip pat pažymėjo, kad kadangi nepriimtas savivaldybės sprendimas dėl teritorijos paskelbimo saugoma, negauta teigiama Kultūros ministerijos išvada dėl Specialiojo plano rengimo. Inspekcija įpareigojo Savivaldybę pašalinti padarytus Specialiojo plano rengimo pažeidimus ir užtikrinti, kad Specialusis planas būtų rengiamas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 30 str. 10 p. numato, kad fiziniai ir juridiniai asmenys gali teikti pasiūlymus rengiant tvarkymo planus (planavimo schemas) bei projektus, draustinių ir saugomų objektų bei stebėsenos (monitoringo) teritorijų planus bei projektus ir dalyvauti juos įgyvendinant. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 31 str. 4 d. numato, kad tais atvejais, kai pagal savivaldybės lygmens specialiojo plano sprendinius žemės sklypas rezervuojamas svarbiems valstybės, apskrities ar savivaldybės objektams plėtoti arba kai **numatoma pakeisti jo pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ar pobūdį, planavimo organizatorius apie tai turi raštu pranešti žemės sklypų valdytojams ir naudotojams.**

Savivaldybės taryba (toliau – Taryba 2012-04-19 posėdyje priėmė sprendimą Nr. 1-119 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...] kultūros vertybių registre) paskelbimo savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu“ (toliau – Sprendimas). Sprendimu buvo nutarta paskelbti Istorinę miesto dalį Savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu, taip pat nuspręsta patvirtinti Istorinės miesto dalies teritorijos ribas bei tęsti specialaus plano rengimo procesą.

Apie naujo Istorinės miesto dalies ribų plano rengimą ir sprendimą inicijuoti šios teritorijos paskelbimą saugoma Pareiškėjams teisės aktų nustatyta tvarka **nebuvo pranešta**, t. y. jie nebuvo supažindinti su pasikeitusiu Istorinės miesto dalies ribų plano projektu, jiems nebuvo pranešta apie su tokiais sprendimais susijusius veiklos apribojimus, nors pagal Specialųjį planą, teritorijoje, kurioje yra Žemės sklypai, planuojama uždrausti bet kokias statybas taikant reliktinio agrarinio kraštovaizdžio režimą (T7) – pakeisti teritorijos naudojimo paskirtį.

Priėmus Sprendimą, buvo nesilaikoma teisės aktais nustatytos privalomos tokio sprendimo priėmimo tvarkos (procedūros), ir tokiais veiksmais buvo pažeista Pareiškėjų, kaip Žemės sklypų savininkų teisė būti informuotiems apie Savivaldybės planus, susijusius su Pareiškėjų nuosavybės teisių apribojimais.

Tarybai Priėmus Sprendimą neatsižvelgiant į Pareiškėjų pateiktą prašymą, Istorinės miesto dalies ribos buvo išplėstos taip, kad apima ir tą teritoriją, kurioje yra Pareiškėjams priklausantys Žemės sklypai, šioje dalyje tęsiamos specialiojo planavimo procedūros, ir nesant aiškaus ir būtino pagrindo, varžomos Pareiškėjų teisės.

Be to, Sprendimu **neteisėtai patvirtintos istorinės miesto dalies ribos**, ši pažeidimą nustatė ir patvirtino LR Seimo kontrolierius (žr. šio rašto 3 dalį).

2. Dėl sprendimo tęsti planavimo procedūras

Savivaldybė Sprendimu nusprendė testi Istorinės miesto dalies specialaus plano rengimą. Pažymėtina tai, kad Specialusis planas privalo būti rengiamas laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos. LR teritorijų planavimo įstatymo 17 str. 1 d. numato, kad specialiojo teritorijų planavimo procesą sudaro parengiamasis etapas, teritorijų planavimo dokumento rengimo etapas, sprendinių pasekmių vertinimo etapas, baigiamasis etapas. LR teritorijų planavimo įstatymo 17 str. 6 d. įtvirtina, kad prieš pradėdamas rengti specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, planavimo organizatorius Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka raštu kreipiasi į šios tvarkos apraše nurodytas institucijas, kad šios pateiktų planavimo sąlygas.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, patvirtintos Kultūros ministro ir Aplinkos ministro 2005-06-23 bendru įsakymu Nr. IY-26I/D1-322, nustatančios specialiojo planavimo dokumentų (toliau – Dokumentai) sudėtį, Dokumentais nustatomas teritorines apsaugos priemonės, Dokumentų rengimo, viešo svarstymo, derinimo, tvirtinimo, keitimo ir galiojimo tvarką, numato, kad prieš pradėdamas rengti planavimo dokumentus, planavimo organizatorius raštu kreipiasi į Kultūros paveldo departamento teritorinį padalinį ir kitas institucijas dėl planavimo sąlygų gavimo. Kaip yra nurodęs Kultūros paveldo departamentas, jis Savivaldybės administracijos **be teisinio pagrindo rengtam Specialiajam planui (jo patvirtintai koncepcijai) planavimo sąlygų nebuvo išdaves dėl to, kad jis buvo rengiamas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus.**

Nors Sprendimas priimtas nesilaikant įstatymų numatytos tvarkos, jis šiuo metu galioja. Sprendimu buvo pakeistos Istorinės miesto dalies ribos, o tai reiškia, **kad pagal patvirtintą koncepciją suplanuota teritorija neatitinka saugomos teritorijos ribų, atitinkamai netinkamai įvertintas ir Specialaus plano sprendinių poveikis ir kiti planavimo aspektai.** Pareiškėjų žiniomis,

Kultūros paveldo departamentas, paskelbus Istorinę miesto dalį saugoma, išdavė sąlygas, tačiau šios sąlygos galioja toms riboms, kurios yra patvirtintos Spendimu, taigi negali būti taikomos patvirtintoje Konceptijoje esančiam planui.

Minėtas teisinis reglamentavimas lemia, kad teritorijų planavimo organizatorius privalo laikytis specialiojo planavimo tvarkos, t. y. vykdyti jį įstatyme nustatytais etapais. Dėl šios priežasties **neteisėtai pradėtas ir vykdytas Istorinės miesto dalies specialusis planavimas negali būti tęsiamas.**

Specialiojo plano rengimo procedūros gali būti vykdomos tik iš naujo ir tik po to, kai, panaikinus Spendimą, teritorija bus paskelbta saugoma teisės aktų nustatyta tvarka, teisėtai patvirtintos jos ribos, bus įsteigtas kultūrinis draustinis ir laikomasi kitų privalomų procedūrų bei jų eiliškumo. Todėl neteisėtai vykdyto specialiojo planavimo metu parengta ir patvirtinta Specialaus plano koncepcija privalo būti panaikinta, o visos planavimo procedūros vykdomos naujai.

3. Dėl Seimo kontrolierių pažymos, patvirtinančios specialiojo planavimo neteisėtumą ir Pareiškėjų teisių ir teisėtų interesų pažeidimą.

2012-01-24 Bendrovė pateikė skundą LR Seimo kontrolieriui dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų netinkamumo vykdant Panevėžio miesto teritorijų planavimą. Bendrovė minėtu skundu kreipėsi į LR Seimo kontrolierių, nurodydama, jog Savivaldybės pareigūnai netinkamai ir pažeisdami teisės aktų reikalavimus sprendžia klausimus dėl Panevėžio miesto teritorijų planavimo ir taip nepagrįstai apriboja Bendrovės teisę naudoti sau priklausantį nekilnojamąjį turtą.

LR Seimo kontrolierius pateikė Bendrovei 2012-07-10 pažymą Nr. 4D-2012/4-111 (toliau – **Pažyma**, pridedama), kurioje Bendrovės skundas pripažintas pagrįstu ir yra įvardijami nustatyti Savivaldybės pareigūnų veiklos pažeidimai.

Pažymoje nustatyta (Pažymos lapai Nr. 22 - 25), jog dėl Savivaldybės pareigūnų netinkamo veikimo ir/ar neveikimo:

- nebuvo laiku inicijuotas Savivaldybės tarybos sprendimo dėl Panevėžio miesto istorinės dalies paskelbimo Savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu priėmimas;
- Bendrovei 2012-02-22 skundu Savivaldybei pranešus apie atliekamus Panevėžio miesto teritorijų planavimo pažeidimus (prašant inicijuoti pažeidimų pašalinimą, inicijuoti tyrimus dėl atsakingų pareigūnų veiklos ištyrimo), Savivaldybės atstovai nepagrįstai neinicijavo pažeidimų konstatavimo bei pašalinimo procedūrų.

LR Seimo kontrolierius pažymoje taip pat konstatavo, kad (Pažymos 33, 59 punktai):

- Istorinės dalies ribos turi būti nustatomos rengiant specialųjį planą, todėl **Tarybos sprendimo 3 punktas, kuriuo patvirtintos teritorijos ribos, naikintinas.**

• Inspekcija Panevėžio teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyrius nurodė, kad planavimo **procedūras administracija gali pradėti vykdyti tik iš naujo**, t. y. patvirtino, kad neteisėtai pradėtas specialus planavimas negali būti tęsiamas.

4. Dėl teritorijai, kurioje yra Pareiškėjų Žemės sklypai, taikytino režimo

Pagal Panevėžio Specialiojo plano koncepciją, patvirtintą Savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-08-31 įsakymu Nr. A-873, teritorija, kurioje yra Žemės sklypas, numatyta taikyti reliktinio agrarinio kraštovaizdžio su išlikusiais vėjo malūnais režimą (T7), **numatoma, jog šiame kvartale nebūtų planuojama jokia nauja statyba bei esamų statinių rekonstrukcija, kurios tikslas būtų plėsti užstatymo plotą ar aukštį.** Pažymėtina, kad šis režimas neleistinai pažeidžia Pareiškėjų nuosavybės teisę, nes neteisėtai eliminuoja Pareiškėjų teisę nuosavybės teise priklausančiuose Žemės sklypuose vykdyti statybas, t. y. valdyti šiuos sklypus pagal nustatytą tikslinę jų paskirtį, naudojimo būdą bei pobūdį.

Pareiškėjų kaip žemės sklypų savininkų teises gina tiek Konstitucija, kurios 23 str. įtvirtina nuosavybės **neliečiamumo** garantijas ir įstatyminę šių teisių apsaugą, tiek LR CK 4.37 str. nuostatos, nurodančios, jog nuosavybės teisė yra išimtinė daiktinė savininko teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti.

Aiškindamas šias teisės normas, Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad pagal Konstituciją savininkas turi teisę su jam priklausančiu turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus

įstatymu, naudoti savo turtą ir lemti jo likimą bet kuriuo būdu, kuriuo nepažeidžiamos kitų asmenų teisės ir laisvės. **Kiti asmenys turi nepažeisti šių savininko teisių, o valstybė turi pareigą ginti ir saugoti nuosavybę nuo neteisėto kėsینimosi į ją, kitų pažeidimų** (Konstitucinio Teismo 2006-03-14 nutarimas).

Specialiojo plano sprendiniais panaikinus Pareiškėjų teisę vykdyti šiuose sklypuose anksčiau galimą komercinę veiklą, komercinių ir mažaaukščių gyvenamųjų namų statybą bei numačius rekreacinę (T7) teritorijos paskirtį, šie žemės sklypai taptų beverčiais, t. y. Pareiškėjų nuosavybės teisė būtų šiurkščiai pažeista.

Teritorijų planavimo įstatymo 31 str. 4 d. numato, kad planavimo organizatorius privalo **raštu** pranešti apie teritorijų planavimo dokumentą, kai: 1) pagal detaliojo plano arba savivaldybės lygmens specialiojo plano sprendinius žemės sklypas rezervuojamas svarbiems valstybės, arba apskrities ar savivaldybės objektams plėtoti; 2) **kai numatoma pakeisti jų pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ar pobūdį.**

Pažymime, kad nei vienam iš Pareiškėjų apie planus keisti tų sklypų naudojimo būdą ar pobūdį nebuvo pranešta nei Bendrojo, nei Specialaus plano rengimo procese, taip grubiai pažeidžiant LR teritorijų planavimo įstatymą (31 str. 4 d.) ir Pareiškėjų nuosavybės teisę, eliminuojant jų galimybę valdyti ir naudoti žemės sklypus pagal paskirtį, naudojimo būdą ir pobūdį.

Akivaizdu, kad uždraudus bet kokias statybas Pareiškėjų žemės sklypuose, būtų neatsižvelgta į šių žemės sklypų savininkų interesus, ir vienašališkai, net neįvertinus, kad tam tikro aukštingumo, užstatymo ploto statybos atitiktų siekį išsaugoti kraštovaizdį ir kartu savininkų interesus, būtų priimtas vienareikšmiškas sprendimas maksimaliai apriboti Pareiškėjų nuosavybės teises. Tokio kraštutinio nuosavybės teisės apribojimo būtinybė nėra niekaip pagrįsta ir įrodyta, nėra atliktas joks vertinimas dėl galimybės nekeisti Pareiškėjų sklypų naudojimo būdo ir pobūdžio, kartu nepadarrant žalos teritorijos kraštovaizdžiui, be to, apie tokius planus įstatymo nustatyta tvarka nebuvo informuotas nei vienas Pareiškėjų. Šios aplinkybės akivaizdžiai patvirtina, kad Specialiojo plano sprendiniais, **neatsižvelgiant į Pareiškėjų, kaip teisėtų Žemės sklypų savininkų interesus ir neteisėtai apribojant jų nuosavybės teisę, taip būtų pažeistas proporcingumo principas.**

Kadangi statybų vykdymas žemės sklype, kuriame tokios veiklos galimybė yra numatyta žemės sklypo suformavimo metu, yra vienas iš nuosavybės teisės objekto naudojimo būdų ir nuosavybės teisės įgyvendinimo sudedamųjų dalių, tuo atveju, jei vykdant Specialųjį planavimą teritorija, kurioje yra Pareiškėjams priklausantys Žemės sklypai, būtų planuojama, joje taikytinas komercinių objektų statybos režimas (UAB „A“ Žemės sklypui) ir mažaaukščių gyvenamųjų namų statybos režimas (C ir D Žemės sklypams).

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta ir vadovaudamiesi LR Konstitucijos 23 str., LR CK 4.98 str., LR saugomų teritorijų įstatymo, LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, LR teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis, **prašome:**

1. Atsižvelgiant į Specialiojo plano rengimo metu padarytus procedūrinius ir Pareiškėjų nuosavybės teisės pažeidimus, **nederinti ir nepritarti 2012-07-23 posėdyje svarstomiems Specialiojo planavimo dokumentams.**

2. **Inicijuoti** šiame rašte nurodytų specialiojo planavimo pažeidimų pašalinimą;

3. **Informuoti apie priimtus sprendimus Pareiškėjus**.

4. Savivaldybės administracijos Architektūros ir Urbanistikos skyriaus vedėjo Sauliaus Matulio **2012-08-13** rašte Nr. 8A-18.7.-2496 „Dėl Panevėžio istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų specialiojo plano dokumentų derinimo“ E advokatų kontorai pažymėta:

„Atsakydami į Jūsų 2012-07-20 prašymą, informuojame, kad 2012-07-23 Nuolatinės statybos komisijos posėdyje derinimui buvo pateiktas Panevėžio istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialusis planas. Kultūros paveldo departamento Panevėžio teritorinio padalinio vedėjas 2012-07-20 raštu Nr. 12.47.P-383 informavo dėl jų padalinio atstovo nedalyvavimo posėdyje, nes aukščiau minimas specialusis planas peržiūrai buvo pateiktas pavėluotai. Dėl šios priežasties

posėdyje Panevėžio istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialusis planas nebuvo suderintas.

2012-07-30 Nuolatinės statybos komisijos posėdyje derinimui vėl buvo pateiktas Panevėžio istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialusis planas. **Kultūros paveldo departamento Panevėžio teritorinio padalinio vedėjas 2012-07-27 raštu Nr. 12.47.P-407 nepritarė Panevėžio istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialiajam planui, todėl Nuolatinės statybos komisijos posėdžio metu minėtas specialusis planas nebuvo suderintas.**“

5. Bendrovės **2013-02-15** kreipimesi Savivaldybės administracijai (gauta 2013-02-15) pažymėta:

„2012-07-20 pateikėme Nuolatinėi statybų komisijai advokato B pasirašytą prašymą dėl Panevėžio m. istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialiojo plano dokumentų derinimo, tačiau iki šiol negavome jokio atsakymo.

Prašome nedelsiant pateikti informaciją apie priimtus sprendimus, susijusius su minėtu prašymu.“

6. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo Žydrūno Kvedaro (kaip rašto rengėjai nurodyti: S. Matulis ir E. Kuncevičius) **2013-05-15** rašte Nr. 19-4.12-1069 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) specialiojo plano derinimo nuolatinėje statybos komisijoje“ Bendrovei pažymėta:

„LR Teritorijų planavimo įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų derinimo procedūra atliekama savivaldybės Nuolatinėje statybos komisijoje kompleksiskai, o komisijos pirmininkas bei komisijos nariai už savo pagal kompetenciją priimtų sprendimų teisėtumą atsako įstatymų nustatyta tvarka. Laikoma, kad teritorijų planavimo dokumentas yra suderintas, jei tam pritarė visi posėdyje dalyvavę ar raštu savo pritarimą pateikę savivaldybės Nuolatinės statybų komisijos nariai. 2012-11-12 įvyko Nuolatinės statybos komisijos posėdis, kuriame buvo svarstytas „Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas“ ir jam buvo pritarta (protokolo Nr. 12D-47). LR Teritorijų planavimo įstatymas Nuolatinėi statybos komisijai suteikia teisę derinti tik parengtų teritorijų planavimo dokumentų sprendinius. Valstybinės teritorijų planavimo priežiūros bendrąją tvarką nustato LR Teritorijų planavimo įstatymo VIII skirsnis. Teisė tikrinti, ar planavimo sąlygos ir planavimo sąlygų sąvadas atitinka teisės aktų reikalavimus, bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo ir derinimo procedūrų kontrolę, taip pat tikrinimas, ar sprendiniai atitinka šio Įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, suteikta Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai, t. y. Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos. **Todėl Jūsų prašyme iškeltų reikalavimų Nuolatinė statybos komisija įvykdyti negali.**“

7. Bendrovė **2013-05-20** raštu „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialiojo plano dokumentų derinimo“ pakartotinai kreipėsi į Savivaldybės administracijos direktorę K. Vareikienę, pažymėdama:

Mūsų atstovas advokatas B Panevėžio miesto savivaldybės Nuolatinėi statybos komisijai pateikė 2012-07-20 prašymą „Dėl Panevėžio istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialiojo plano dokumentų derinimo“, kuriuo **prašė:**

1. Atsižvelgti į Specialiojo plano rengimo metu padarytus procedūrinius ir Pareiškėjų nuosavybės teisės pažeidimus, nederinti ir nepritari 2012-07-23 posėdyje svarstomiems Specialiojo planavimo dokumentams.

2. Inicijuoti rašte nurodytų specialiojo planavimo pažeidimų pašalinimą.

3. Informuoti apie priimtus sprendimus Pareiškėjus.

Negavę atsakymo į 2012-07-20 prašymą, Savivaldybės administracijai pateikėme pakartotini 2013-02-15 prašymą Nr. S/13 Nr. 488, kuriuo prašėme ne nedelsiant pateikti informaciją apie priimtus sprendimus, susijusius su minėtu prašymu.

Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Žydrūnas Kvedaras 2013-05-15, Nr. 19-4.12-1069 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) specialiojo plano derinimo nuolatinėje statybos komisijoje“, mus informavo, kad **2012-11-12 įvyko nuolatinės statybos komisijos posėdis**, kuriame buvo svarstytas „Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas“ ir jam buvo pritarta (protokolo Nr. 12D-47), **jog mūsų prašyme iškeltų reikalavimų Nuolatinė statybos komisija įvykdyti negali.**

Iš Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo Ž. Kvedaro 2013-05-15 rašto Nr. 19-4.12-1069 nėra aišku, ar 2012-07-20 prašymas buvo pateiktas Nuolatinei statybos komisijai, svarstant klausimą dėl Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano, ar Nuolatinė statybos komisija svarstė ir įvertino Specialiojo plano rengimo metu padarytus procedūrinius ir nuosavybės teisės pažeidimus.

Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Žydrūnas Kvedaras atsakydamas į prašymą nepateikė Nuolatinės statybos komisijos argumentų ir motyvų, kodėl buvo neatsižvelgta į pateiktą informaciją ir dokumentus dėl Specialiojo plano rengimo metu padarytų procedūrinių ir nuosavybės teisių pažeidimų, kodėl nebuvo inicijuota rašte nurodytų specialiojo planavimo ir nuosavybės teisių pažeidimų pašalinimo.

Atsižvelgus į išdėstytą ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsniu, Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo. Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Viešojo administravimo įstatymų nuostatomis, **prašau atsakyti į kiekvieną pateiktą klausimą:**

1. *„ar 2012-07-20 prašymas buvo pateiktas Nuolatinei statybos komisijai“;*
2. *„ar 2012-07-20 prašymas buvo svarstytas Nuolatinėje statybos komisijoje“;*
3. *„kaip posėdžio metu Nuolatinė statybos komisija įvertino 2012-07-20 prašymu pateiktą informaciją ir dokumentus dėl Specialiojo plano rengimo metu padarytų procedūrinių ir nuosavybės teisių pažeidimų“;*
4. *„Nuolatinės statybos komisijos argumentai ir motyvai, kodėl neatsižvelgta [i] 2012-07-20 prašymu pateiktą informaciją ir dokumentus dėl Specialiojo plano rengimo metu padarytų procedūrinių ir nuosavybės teisių pažeidimų“;*
5. *„kodėl Nuolatinė statybos komisija neinicijavo rašte nurodytų specialiojo planavimo ir nuosavybės teisių pažeidimų pašalinimo“;*
6. *„jei Nuolatinei statybos komisijai nebuvo pateiktas 2012-07-20 prašymas „Dėl Panevėžio istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialiojo plano dokumentų derinimo“ arba 2012-07-20 prašymas komisijos posėdyje nebuvo svarstomas, pagrįsti argumentais, motyvais, bei teisės aktų normomis, kodėl tai nebuvo atlikta“;*
7. *„atsakymą pateikti įstatymo nustatyta tvarka ir terminais“.*

8. Savivaldybės administracijos Architektūros ir Urbanistikos skyriaus vedėjo pavaduotojo, laikinai pavaduojančio skyriaus vedėją Edmundo Kuncevičiaus (kaip rašto rengėjas nurodytas E. Kuncevičius) **2013-07-12** rašte Nr. 8A-18.7.-1611 „Dėl Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) teritorijos ir apsaugos zonų ribų specialiojo plano dokumentų derinimo“ Bendrovei pažymėta:

„Direktoriaus pavedimu,

Dar kartą informuojame, kad visa Jūsų prašoma informacija vieną kartą jau buvo pateikta 2013-05-15 rašte Nr. 19-4.12-1069.

LR Teritorijų planavimo įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų derinimo procedūra atliekama savivaldybės Nuolatinėje statybos komisijoje kompleksiskai, o komisijos pirmininkas bei komisijos nariai už savo pagal kompetenciją

priimtų sprendimų teisėtumą atsako įstatymų nustatyta tvarka. Laikoma, kad teritorijų planavimo dokumentas yra suderintas, jei tam pritarė visi posėdyje dalyvavę ar raštu savo pritarimą pateikę savivaldybės Nuolatinės komisijos nariai. LR Teritorijų planavimo įstatymas Nuolatinėi statybos komisijai numato teisę patikrinti ar pateikti teritorijų planavimo dokumentai suderinti su atitinkamo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, įregistruotais teritorijų planavimo dokumentų registre bei derinti tik parengtų teritorijų planavimo dokumentų sprendinius (27 str. 1 p.). Nuolatinėi statybos komisijai įstatymu nesuteikta teisė nagrinėti ir priiminėti sprendimus dėl viešo svarstymo su visuomene metu gautų pasiūlymų, pastabų, todėl jai Jūsų 2012-07-20 prašymas ir **negalėjo būti teikiamas**, svarstomas, vertinamas bei priimamas sprendimas dėl prašyme pateiktos informacijos. 2012-11-12 įvyko Nuolatinės statybos komisijos posėdis, kuriame buvo svarstytas „Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas [...]) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas“ ir jam buvo pritarta (protokolo Nr. 12D-47).

Valstybinės teritorijų planavimo priežiūros bendrąją tvarką nustato LR Teritorijų planavimo įstatymo VIII skirsnis. Teisė tikrinti, ar planavimo sąlygos ir planavimo sąlygų sąvadas atitinka teisės aktų reikalavimus, bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo, viešo svarstymo su visuomene ir derinimo procedūrų kontrolė, taip pat tikrinimas, ar sprendiniai atitinka šio Įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, viešo svarstymo su visuomene procedūros metu kilusių ginčų nagrinėjimo teisė suteikta Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai, t. y. Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos.“

9. Seimo kontrolieriaus 2014-10-28 pažymyje Nr. 4D-2013/2-576; Nr. 4D-2013/2-1112; Nr. 4D-2013/2-1262; Nr. 4D-2013/1-1363; Nr. 4D-2013/1-1364; Nr. 4D-2014/2-1223 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „A“ skundo prieš Panevėžio miesto savivaldybės administraciją ir Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją“ nurodyta informacija, susijusi su Savivaldybės Nuolatinės statybos komisijos priimtu sprendimu derinti Specialųjį planą:

„[...]“

40. *Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytinos išvados, kad:*

40.1. **NSK sprendimas 2012-11-12 posėdyje priimtas, nedalyvaujant privalomam dalyvauti subjektui, atsakingam už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimų laikymosi priežiūrą, derinant Specialųjį planą, užtikrinimą, neturint KPD PTP išvados dėl 2012-11-12 NSK posėdžiui pateikto derinti Specialiojo plano. Tokiu būdu buvo galimai pažeisti Teritorijų planavimo įstatymo 27 straipsnio 4 dalies imperatyvūs reikalavimai [...];**

40.2. *KPD PTP atstovo neatvykimą galėjo sąlygoti KPD PTP informavimas apie 2012-11-12 planuojamą NSK posėdį, likus mažiau nei 7 kalendorinėms dienoms iki posėdžio [...], pažeidžiant NSK nuostatų 10 punkte nustatytą terminą [...]. Be to, apie Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos mokslinės–metodinės tarybos 2012-11-09 posėdyje priimtą sprendimą, kuriuo buvo pareikšta nuomonė dėl pritarimo Specialiojo plano sprendiniams, KPD PTP informuotas tik 2012-11-09 raštu [...];*

40.3. *vadovaujantis NSK 2012-11-12 sprendimu, priimtu, posėdyje nedalyvaujant už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos sritį atsakingos institucijos atstovo įvertinimo, ir neturint šios institucijos išvados posėdyje svarstomu klausimu, buvo priimtas Inspekcijos Panevėžio skyriaus 2013-08-01 patikrinimo aktas [...], t. y. NSK 2012-11-12 sprendimas sukėlė konkrečias teises pasekmes. Nors teismai pasisako dėl Inspekcijos patikrinimo akto, kaip savarankiško administracinio akto teisėtumo vertinimo negalimumo, pažymėtina, kad šios aplinkybės analizuotinos ginčijant šiuos aktus kartu su Specialiojo plano sprendiniais, nagrinėjant individualią bylą teisme [...];*

40.4. *galimai netinkamas pirmiau nurodytų klausimų sprendimas, nepašalinus KPD PTP ne kartą konstatuotų trūkumų, sąlygojo ir problemų, sprendžiant 2013-08-29 patvirtinto Specialiojo plano registravimo [...] klausimus, atsiradimą.*

41. *Atsižvelgiant į tai, kad Specialiojo plano derinimo metu buvo galimai pažeisti nurodytų teisės aktų reikalavimai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22*

straipsnio 1 dalies 1 punktu, UAB „A“ skundas Nr. 4D-2013/2-576 šioje pažymoje nurodytu aspektu pripažintinas pagrįstu.

Kartu pažymėtina, kad planavimo procesas, 2013-08-29 patvirtinus Specialųjį planą, yra baigtas, todėl priimtų sprendimų pripažinimas neteisėtais ir įpareigojimų juos pašalinti teikimas atsakingoms institucijoms galimas, tik išnagrinėjus šiuos klausimus teismo tvarka.“

10. Seimo kontrolierius 2014-11-07 pažymoje Nr. 4D-2013/2-829 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „A“ skundo prieš Panevėžio miesto savivaldybės administraciją“ konstatavo Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo reikalavimų pažeidimus, nagrinėjant kitus Bendrovės prašymus suteikti informaciją, ir rekomendavo Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorei užtikrinti (priimant įsakymą), kad Savivaldybėje nagrinėjant asmenų prašymus pateikti informaciją, būtų laikomasi šio įstatymo reikalavimų.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

11. Pagal **Lietuvos Respublikos Konstitucijos** nuostatas:

5 straipsnio 3 dalis:

„Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

12. Pagal **Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo** nuostatas:

4 straipsnio 1 dalies 6 ir 10 punktai:

„1. Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

[...]

6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.“

[...]

10) *veiklos skaidrumo*. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma.“

13. Pagal **Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo** nuostatas:

1 straipsnis:

„1. Šis įstatymas užtikrina asmenims teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nustato šios teisės įgyvendinimo tvarką ir reguliuoja valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmus teikiant informaciją asmenims.

2. Šis įstatymas sudaro palankias sąlygas asmenims gauti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų disponuojamą informaciją ir panaudoti ją komerciniams ar nekomerciniams tikslams.“

2 straipsnio 2 dalis:

„2. *Informacija* – žinios, kuriomis disponuoja valstybės ir savivaldybių institucija ar įstaiga, įskaitant informaciją apie jų darbuotojų darbo užmokestį.“

3 straipsnis:

„1. **Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka.**

2. Įstaigos teikia informaciją pareiškėjams įstaigoje tvarkomais dokumentais, informacijos rinkmenomis arba jų dalimis, pirmenybę teikiant informacijos teikimui internetu ar kitokiomis elektroninėmis priemonėmis.“

4 straipsnis. Informacijos teikimo principai

„Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais:

1) *informacijos išsamumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija;

2) *tikslumo*, reiškiančio, kad **pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją**;

3) *teisėtumo*, reiškiančio, kad **įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais**;

4) *objektyvumo*, reiškiančio, kad įstaigos valstybės tarnautojai ar darbuotojai teikdami informaciją turi būti nešališki ir **objektyvūs**; [...].“

14 straipsnis:

„Informacija pareiškėjui turi būti pateikiama ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos. Jeigu prašoma daug ar sudėtingos informacijos, įstaigos vadovas turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų ir apie tai ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu pranešti pareiškėjui, taip pat nurodyti pratęsimo priežastis. Jeigu pareiškėjo buvo paprašyta patikslinti ar papildyti prašymą, tai informacijos pateikimo terminas skaičiuojamas nuo patikslinto ar papildyto prašymo gavimo įstaigoje dienos.“

16 straipsnis:

„2. Įstaiga gali atsisakyti teikti informaciją, jeigu:

1) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis;

2) prašymo turinys yra nekonkretus;

3) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tos pačios informacijos;

4) prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta; tokiu atveju įstaiga per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos nurodo pareiškėjui jos paskelbimo šaltinį;

5) įstaiga tam tikros informacijos rinkimą ir tvarkymą nutraukia pasikeitus įstaigos funkcijoms.

3. Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka.“

14. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintų **Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių** nuostatas:

„5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į instituciją prašant administracinės paslaugos – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą; nustatytą tvarka pateikti institucijos turimą informaciją; priimti administracinį sprendimą – įsakymą, potvarkį ar nustatytą tvarka kitą nustatytosios formos dokumentą, kuriame išreiškiama institucijos valia; atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus.

Prašymo nagrinėjimas – valstybės tarnautojo veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą, atsakymo parengimą ir išsiuntimą (įteikimą) asmeniui.

Atsakymas – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu, raštu ar elektroniniu būdu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikta administracinė paslauga, pateikta informacija, įteikta prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstyta institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus.

[...].

30. Asmenų prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo jų gavimo institucijoje.

[...].

41. Atsakymai į prašymą parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį:

[...]

41.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...].“

Teismų praktika

15. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004-12-13 nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, **kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi** nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, **nepažeisti teisės aktų reikalavimų.** Konstitucinis Teismas 2000-06-30 nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; **ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...].**

[...] Konstitucinis Teismas 2004-07-01 nutarime ir 2004-11-05 išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas **atsakingo valdymo principas.** Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] taip pat **teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą** ir kt. (Konstitucinio Teismo 1999-05-11 nutarimas, 2004-11-05 išvada) [...].“

Išvados

16. Bendrovės skundo dalykas yra Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai, nagrinėjant Bendrovės (jos atstovų) kreipimuisi suteikti informaciją.

17. Asmenų prašymų suteikti informaciją nagrinėjimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas (žr. pažymos 13 punktą). Šiame įstatyme nurodyta, kad informaciją institucijos privalo teikti įstaigoje tvarkomais dokumentais, o tuo atveju, kai atsisakoma pateikti prašomą informaciją, pranešime pareiškėjui turi būti nurodyta atsisakymo teikti informaciją priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka.

18. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

18.1. 2012-08-13 raštu suteikta informacija apie Nuolatinės statybos komisijos 2012-07-23 ir 2012-07-30 posėdžiuose priimtus sprendimus nederinti Specialiojo plano (žr. pažymos 4 punktą), bet atsakymai į 2012-07-20 kreipimesi suformuluotus prašymus nederinti Specialiojo plano, inicijuoti nurodytų pažeidimų pašalinimą, informuoti apie priimtus sprendimus, nebuvo pateikti. Bendrovė neinformuota, kad prašymas nebus svarstomas Nuolatinėje statybos komisijoje;

18.2. Savivaldybės administracijoje 2013-02-15 gavus Bendrovės prašymą suteikti informaciją apie Savivaldybės Nuolatinę statybos komisijai adresuoto 2012-07-20 prašymo nagrinėjimą (žr. pažymos 5 punktą), 2013-05-15 Bendrovei buvo pranešta apie 2012-11-12 įvykusį NSK posėdį (žr. pažymos 6 punktą), tačiau informacija apie 2012-07-20 prašymo nagrinėjimą nebuvo suteikta;

18.3. į 2013-05-20 Bendrovės prašymą pateikti informaciją (žr. pažymos 7 punktą) atsakyta 2013-07-12 (žr. pažymos 9 punktą), jau po Bendrovės skundo Seimo kontrolieriui pateikimo, pažeidžiant Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme nustatytą 20 darbo dienų terminą (žr. pažymos 13 punktą);

18.4. Savivaldybės administracijos 2013-07-12 atsakyme į Bendrovės 2013-05-20 kreipimąsi nepagrįstai nurodyta, kad visa Bendrovės prašoma informacija jau pateikta (žr. pažymos 8 punktą), nes tik 2013-05-20 Bendrovės kreipimesi buvo suformuluoti konkretūs klausimai dėl 2012-07-20 prašymo pateikimo Nuolatinę statybos komisijai ir svarstymo joje faktų (žr. pažymos 7 punktą);

18.5. 2013-05-20 kreipimesi Bendrovė prašė pateikti informaciją apie 2012-07-20 kreipimosi perdavimo Nuolatinę statybos komisijai ir nagrinėjimo faktą, tuo tarpu Savivaldybės administracijos 2013-07-12 rašte panaudota formuluotė „negalėjo būti teikiamas“ nelaikytina tinkamu informacijos suteikimu į klausimą, nes iš tokio atsakymo galima daryti tik prielaidą, kad

2012-07-20 kreipimasis nebuvo perduotas Nuolatinei statybos komisijai. Apie tai, kad fizinių ir juridinių asmenų prašymų nagrinėjimas nėra Nuolatinės statybos komisijos kompetencija, Bendrovė buvo informuota tik 2013-07-12 raštu, t. y. jau po Bendrovės skundo Seimo kontrolieriui pateikimo.

19. Apibendrinant, tenka konstatuoti, kad laiku nepateikiant asmenų prašomos informacijos, pažeidžiami Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinti informacijos teikimo išsamumo, tikslumo ir objektyvumo reikalavimai (žr. pažymos 13 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **nėra pagrindo teigti, jog nagrinėjant šioje pažymoje nurodytus Bendrovės (jos atstovo) kreipimusis, buvo laikytasi teisės aktų reikalavimų. Todėl darytina išvada, kad dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant pažymoje nurodytus Bendrovės kreipimusis, buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai (žr. pažymos 18 punktą), atsakingo valdymo principas (žr. pažymos 15 punktą) ir Bendrovės teisė gauti informaciją (žr. pažymos 13 punktą). Todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, UAB „A“ skundas dėl teisės gauti informaciją pažeidimo pripažintinas pagrįstu.**

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia UAB „A“ skundą pripažinti pagrįstu.**

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys